

Mejjelen csütörtökön

Előfizetési ár:

Egész évre 4 frt 50 kr.
Fél évre 2 frt 30 kr.
Negyed évre 1 frt 20 kr.
Egyen szám 10 kr.

HONTI LAPOK

Szerkesztőség és
kiadóhivatal

I P O L Y S Á G.

Hivatalos és magánhirdetések mérsékelt árszabás szerint

Felelős szerkesztő: HALÁSZ FERENC.

Ipolság, 1899. augusztus 17.

Pongrácz Lajos

(1815.—1899.)

Pongrácz Lajos cs. és kir. kamarás, Hontvármegye nyugalmazott alispánja, ez a nagy szívű, nemes lélek a jók igaz sajnálatára e hó 10-én 85 éves korában elhunyt.

Ős régi dzsentrí családból származott, melynek minden férfitagja egész férfi volt, és a helyet, a mit elfoglalt, teljesen betöltötte. E család mindenkor egész tehetőség-dinasztiát hozott létre, így belőle származtak néhai való Pongrácz Sándor cs. és kir. altábornagy és Pongrácz István cs. és kir. tábornok, a szabadságharc egy kiváló szereplője, Pongrácz Lajos testvérei is.

Pongrácz Lajos kiváló érdemeit megyénk történetírása van hivatva kellőképpen appreciálni, és megyénk számára megörökíteni, mert hiszen nem feledni való, hoy életének minden pillanatát meggyeje javára értékesítette.

Egyszerű, minden izében természetes és tömör egyéniség volt, és a frázisok a nagyhanguskodás sarlatánjai mellett vonzóan emelkedik ki szerény, nemes, harmónikus lelke.

Ama ma már ritka emberek közé tartozott, kiknek lelkét az élet kegyetlen tanulságai, és a nagy kor nem száritják ki.

Mert mi mai nemzedék, fejlődünk, civilizálódunk és — elszáradunk. Elkalmárosodik a lelkünk, legmélyéig belefészkelődik a rideg kalkuláció, és kirágja belőle mindazt, a mi eszmény.

Ő; a nemes, fenkölt lelkű agastyán utolsó szembehunyásáig ideális lélek maradt.

Meghalt.

A kegyeletes emberi emlékezés szelid angyala őrizze porait.

Pongrácz Lajos életrajza.

Pongrácz Lajos 1815-ik év február 15-ikén született Felső-Turon, Hont megyében. Gimnasiunai tanulmányait Selmecen s Vácon kezdte, a bölcsészettét és jogot Pesten hallgatta, már az ügyvédi vizsgához készült, midőn 1835-ben szülőmegyében rendes esküdtnak választott; 1842-ben pedig szolgabíró lett

Irői működése szolgálati éveivel kezdődött, már tanuló korában is írt verseket s utimajzokat.

A negyvenes évek nagy mozgalmában tevékeny részt vett s az ellenzék törekvéseit támogatta.

Kossuth Lajos „Pesti Hírlap”-jának állandó honti levelezője volt s. Kossuth egyizben egy nyilatkozott, hogy Pongrácz Lajos volt egyike a legügyesebb, legtehetségesebb levelezőknek.

Az 1845. április 24-iki híres tisztujtáson P. L. Kossuth „Pesti Hírlap”-jának már akkor neves levelezője szintén a kimaradottak közé tartozott.

E választás a legizgatottabb volt Hontban. Luka Sándor volt már a főispáni helytartó. Legnagyobb részt a konzervatívok lettek megválasztva, mert az ellenzék vezetői látván, hogy kisebbségben vannak célt nem érhetnek, a főispáni helyettes ellön kifakadtak, hogy katonaság fedezete alatt tartja a tisztujtást, s egész pártjokkal együtt eltávoztak.

1848-ban tiszt. főjegyző lett, nemsokára pedig az első miniszteriumnál, Kossuth által pénzügyminiszteri titkárnak nevezetett ki.

Érdekesnek találjuk a kinevezési okmányt egész terjedelmében közzé tenni.

— 1796. P. M. — Pongrácz Lajos urnak.

Méltányolni kívánom önnek az adó és pénzügyekben képzettségét, Ő Felsége a Nádor s királyi Helytartó, előterjesztésemre Önt pénzügyi tárcámhoz az adó és pénzügyi osztályban titkárnak 1500 forintnyi évi fizetéssel kinevezni méltostított. Midőn erről önt értesitem, megvagyok győződve, hogy Ön e hivatalt elvállalván, azt akként kezelendí, hogy abból a hazára üdv és haszon haramoljék. Fizetése felesketési napjától veendő kezdetét. Esküjét kezeimhez teendő le. Kelt Budapesten, szeptember 7-én. 1848. pénzügyminiszter

Kossuth Lajos s. k.

A szabadságharc után — a melyben mint nemzetőr vett rész — Biharban Bors bárónál jószágigazgató lett és csak akkor jött megyéjébe vissza, midőn 1861-ben az alkotmányos életet visszaállították és a vármegye főjegyzőjévé választotta.

Midőn azonban rövid ideig élvezett alkotmányától a nemzet újra megfosztatott s a megye tisztikara hivataláról egyetemesen lemondott, Pongrácz Lajos lakását Esztergomba tette és itt egészen az irodalomnak adta magát 1863-ban, megalapította az első esztergomi lapot az „Esztergomi Ujságot, melyet a mennyire a válságos időben lehetett, hazafias szellemben szerkesztett.

1865-ben, midőn az alkotmány visszaállított, ő is visszatért a megyébe, a hol akkor törvényszéki ülnöknek választott meg.

Az 1867-ik évi május 9-iki tisztujtató gyűlésen főszolgabíró lett az ipolsági járásban.

1872-ben főjegyzőnek választott, mely tisztet közmegelőgedésre 1881-ig viselte. a mikor egyhangulag alispánnak választott a vármegye közönsége által.

A vármegye élén 1889 végeig volt, a mikor is nyugalomba vonult.

1881-ben cs. és kir. kamarás lett.

1885-ben emeltette Simor hercegprímás a Szondi kápolnát, a mely remek emlékmű az ő indítványára s az ő állandó lelkes buzgókodása folytán létesült.

Ez alkalomból adta ki a „Szondy Album”-ot, a mely két kiadást ért s a kritika által igen szépen méltattott. Ugyanekkor közölte az „Ország Világ” a drógolyi emlékmű rajzával az ő arcképét is.

A család gyászlapja.

Pongrácz Jenő, neje Szentirmay Irma és gyermekei: — Pongrácz Sarolta Balczár Rázmáné, férje Balczár Rázmán és leányuk Szabados Béláné Balczár Irén, férjével és gyermekeivel; — Pongrácz Emma — és Pongrácz Jolán Áninger Lászlóné, férje Áninger László és gyermekei; — ugyszintén Pongrácz István fájdalommal jelentik szeretett édesatyjuk, illetve apóruk, nagyatyjuk, szópapjuk és testvére óvári és szentmiklósi Pongrácz Lajos cs. és kir. kamarás, Hontvármegye nyug. alispánjának folyó évi augusztus hó 10-én, életének 86-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát.

A boldogult hült teteme folyó hó 12-én délután 1/4 órakor fog Budapesten (X. ker., tisztviselőtelep villám-utca 19. szám) a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és vasárnap, folyó hó 13-án délután 4 órakor újlagos beszentelés után Felső-turon a családi sírba örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szent miseáldozat hétfőn, folyó hó 14-én reggel 8 órakor fog Felső-Turon a Mindenhatóknak bemutatni.

Budapesten, 1899 augusztus hó 10-én.

Áldás emlékére!

A halott koszorúi.

A család: „A legjobb apának — gyermekei.”

Pongrácz István tábornok: „A jó testvérnek és a jó hazafinak — Pista.”

özv. Pongrácz Sándorné: „Kedves sógorának — Ilona.”

Hontvármegye közönsége: „Pongrácz Lajosnak — Hontvármegye közönsége.”

Hontvármegye tisztikara: „Hontvármegye tisztikara Volt alispánjának.”

Ipolság városa: „Pongrácz Lajosnak Ipolság város közönsége.”

Ivánka István és neje: „Lajos bátyánknak — Pista Gizella.”

Pongrácz Elemér és neje: „A hős Szondy emléke ápolójának Pongrácz Elemér és neje.”

Peczek Gyula: Isten veled!

Ivánka Zsigmond: szeretett kor és elvtársának.

Áninger László és neje: Szeretett jó édes atyjuknak Jolán. Laci.

Azonkívül koszorut küldtek: Horvát Miklósék, a Luka, Laky. Nedeczky családok. stb.

A beszéltetés.

Pongrácz Lajos kihült tetemeit a háznál e hó 12-én szentelték be, melyen a közeli rokonokon kívül jelen voltak: özv. Pongrácz Sándorné altábornagyné, Pongrácz Gabriella, Pongrácz Elemér és neje, Balczár Rázmán, Rajner Brigitta és özv. Polgárné. A vármegyét a beszéltetésen Czibulya László alispán és Luka Pál megbízottsági tag képviselték.

A temetés.

Pongrácz Lajos kihült tetemeit vasárnap szállította, a vonat szülőmegyejébe. Ipolyságról tengelyen vitték ki Felső Turra hol a katafalkot a templomban állították föl, melyen azután elhelyezték a tömöntelen koszorút.

Délután négy óraker fogott Szecsev Ferenc plebánus a szomoru szertartáshoz két pap segédlete mellett. A ravatal fölött egy hosszabb, lendületes beszédben méltatta Pongrácz Lajos érdemeit.

A szertartás befejeztével a koporsót a temetőbe vitték ki, hol Sántha Béla megyénk főjegyzőjémondottj emelkedett hangon gyászbeszédet, kidomborítván és értékelvén benne Pongrácz Lajos, a vármegye egykori jeles alispánjának érdemeit.

Azután következett az utolsó ut: az elhelyezés a család sírboltjában.

A temetésen érthetőleg nagy számú közönség volt jelen. A családból és rokonságból jelen voltak: Pongrácz Jenő, Balczár Rázmán, Pongrácz Emma, Áninger László és neje, Pongrácz István tábornok, Szabados Béla, Pongrácz György, Pongrácz Elemér, Ivánka István és neje, Nedeczky Zsigmond és Gusztáv, özv. Nedeczky Bertalanné, Nedeczky Pál és neje és Horváth Miklós.

Továbbá: Czibulya László, Sántha Béla, Laky Károly és neje, Helmbacher Nándor, Lestyánszky Sándor, Vajda Pál, Schiller Antal, Ivánka Zsigmond, Ivánka László, Rutikay Mária, Berkó Istvánné, Kellér

Ilka, id. Kulcsár József és neje, Sartorius József, Kudora János és Tihanyi Endre esperesek, Hederváry Antal, Hederváry Lajos, özv. Rác Imréné, Herceg Vince, Totovics Kálmán, Vinter Ferenc, Lipesev Ervin, Lipesev Soma, Eichenvald Lajos, Kinszky Miksa, Borbély Pál stb. stb. és a „régí jó tens ur“ iránt való kegyeletből Felső-Tur egész közlakossága.

Pongrácz Elemér a koszoru szalagjait elkérte a családtól a honti muzeum számára.

Részvétnyilatkozatok.

Majláthényi László br. Pongrácz Elemérhez intézett levelében fejezte ki őszinte, mély részvétét, felkérve őt, hogy fájdalmát az elhunyt legközelebbi családtagjai előtt is tolmácsolja

Feledhetetlen kedves emlékü alispán elődöm. kedves jó barátom elhunytá fölötti gyászban hálás kegyelettel részt vesz.

Lestyánszky.

Szeretett rokonom gyászos elhunytá fájdalmasan érintvén, őszinte mély részvétét fejezi ki.

Baross Jusztin.

Szondi leglelkesebb csodálójának és történetírójának ravatalára mély részvétét küldi. a történet írásban társa és tisztelője.

Borovszky Samu

Bánatos érzülettel vettem a szomoru hírt édes atyja haláláról, kihez fiatal korom óta baráti szeretet és tisztelettel viseltetem. Legyen áldás porain, az elhunytának emlékét híven megőrzöm keblemben.

Luczenbacher Pál.

Szívem mélyéből veszek részt nagy fájdalomában és teljesen átérzem veszteségét és bánatát. Nagysádnál többet bizonyára senki nem vesztett, de vesztettem én is egy kedves és szíves jóakarómat s elvesztette mindaz a kinek szíve a magyar szóra dobban, egyik legnemesebb képviselőjét annak a legendás kornak, a melyben vérrel és szenvedéssel

tudták szeretni azt az édes kis hazát, Engedje meg, hogy könnyeiben osztozzunk mind. a kik tájadalommal látjuk ritkulni az ideálmus e nemes bajnokainak sorait s kik elvesztésükön vigasztalást csak abban találunk, hogy nem teljesen haltak meg ők, de egész életük emléke édes mindnyájunk erkölcsi tőkénének oly gyarapodását képezendi mindenkorra, a melyhez szomorubb napjainkban bizton fordulhatunk, hogy abból erőt és lelkesedést merítsünk. A jó Isten erősítse bánatában s fogadja még egyszer egész mélyen tisztelt családjá számára is a legőszintebb részvétemet.

Pósta Béla dr. egyetemi tanár.

Azonkívül részvétáviratokat küldtek: a Bodó, Blancez, Zahoránszky, Laszkáry családok, Továbbá: Horváth Béla és neje, Szabadhegy Géza és neje, Megyery István és neje, Müller Kálmán dr. egyet. tanár, Zilahy Gyula, Bakó János dr, Palócz Ignác dr, Boleman István, Farkas Ferenc, özv. Hanzély Lászlóné, Forgách Antal gr, Rákosi Jenő és neje, Pongrácz Adolf gr, Pongrácz Anselm, Nedeczky Tibor, Radakovics Károlyné, Sztankay Aba dr, Winter Sándor és neje, Fábry Sándor és neje, Kovács József és neje, özv. Czerna Vincéné, özv. Ioannoviczné, Uray Irén.

Széchenyi István gr. és Pongrácz Lajos.

1842-ben jelent meg a legnagyobb magyarnak, Széchenyinek „A kelet népe.“ című nevezetes műve, melyben mérsékletre inti a hazát s az ellenzék tulcsapongását aggasztónak, a haza jövőjére nézve veszélyesnek mondja.

Széchenyinek e könyvét „A kelet népét“ többen röpiratokban iparkodtak megcáfolni, így Pongrácz Lajos is megírta „A kelet népe“. — felnyitotta szeméit egy nyugotfinak“ című röpiratát.

Gyürky Antal P. L. e munkáját így jellemzi:

— Ezen cáfolat ugyan egészen ellenzéki szempontból indult ki s azért annak értékét csak az ellenzékiek becsülték mindazon ál-

Szondi és Pálffy.

Pongrácz Lajos utolsó kézírata.

Pongrácz Lajos már nagybeteg irta e kéziratot a Honti Lapok számára, melynek elejétől végig nagy jóakarója és lelkes munkatársa volt. A kézirat eszmemenete már kissé zavaros, reszkető kézvonásai sok helyen kibetűzhetlenek. A kézirat háttára már agóniában irt Pongrácz Elemér és hozzátartozói számára ceruzával néhány sort, melynek befejező részénél mintha a megérzett halál ütötte volna ki kezéből az írőeszközt:

„... a Honti Lap... nagy megbetegedésem utolsó napján Elemér le nem tisztázhattam... ügyes Halász szerkesztővel tán így nyélbe ütethetik. En gondolom nem sértő válasz a derék Matunáknak...
... Isten veletek...“

A korponai közlöny tisztelt szerkesztője Matunák ur a Honti Lapok f. é. 20-ik számában Szondi György és Pálffy Miklós vitéz-voltukat érintő rövid cikkemre részletesen válaszol a lapja 23-ik számában és lándzsát tör inkább Pálffy mint Szondi mellett, kinek halálán kívül egyéb fényes tetteiről nem tudunk semmit, s így érdemesnek találja Matunák ur bebizonyítani Pálffynak „sokkal nagyobb kaliberű világtörténelmi nevezetességű honti születését.“ Ez utóbbi állításáról főtiszt. Matunák ur maga el fogja ismerni, hogy az az első

Napoleon születése után részéről csak elhamarkodott „lapsus lingue“ volt.

Egyébiránt csak röviden válaszolok Matunák urnak, mert ismételve elismerem, hogy Pálffy Miklós Hontban született s hogy vitéz katona volt, ki számos főleg a töröktől elhagyott várakat visszafoglalt, ezek közt a már csak romban levő Drégelyt; elismerem, hogy Győr visszafoglalása oly katonai érdem, mely a bécsi kormány részéről nagyobb elismerést és jutalmat érdemelt volna a kapottnál.

Elismerek mindent Pálffy javára, csak az egyet nem, hogy nagyobb dícsőséget árasztott a megyére, mint Szondi.

Hanem vannak még pár bizalmas megjegyzéseim. Így most hallom először, hogy Szondi hősi neve csak felvett volt, kinek családi neve Suhó volt. Acsády szerint nem lehetetlen, de nagyon kétes, minthogy előtte egy történetíró sem említi. Tinódi Sebestyén az első, ki őt említi, Szondinak nevezi, minthogy ő magát leveleiben is Szondynak s y-nal írja, így iratik a zág-rábi káptalan által (l. Szondi Albumot) s így a gömörmegegygyülésen kihirdetett nemesi bizonyítványban. Ezzel a névvel éltek századokig a magukat Szondinak tartott utódok és történészek.

Ellenben hiszem Thaly t. történésznünk

véleményét, hogy Szondi katolikus volt, nem azért, hogy Matunák ur szerint érseki várnagy volt, hanem mert Drégely királyi vár volt. (L. Szondi Album.)

Ellenben kis polemikánk dacára van M. M. ur cikkében két felemlítésre és köztetszésre méltó adat. Egyik az, melyben lelkesít, hogy nem szabad vármegyénk dícsőségét... (Olvashatlan rész a kéziratban.)

Második szép adat, hogy a török elleniségnek számos történészeink főleg M. ur állásabeliek emberbaráti érzést tulajdonít, nemcsak Ali basát, hanem másokat is, kik gyakran megszegyenítették a „keresztényen lovagokat“, mire nyomós példákat hoz elő.

M. ur ezen nemes gondolkozása egy hazafias kérésre bátorít s ez, hogy mint magyar történész létére kell birnia azon magyar érzéssel, mely megkívánja, hogy ne csak szelleme, de neve is magyar legyen, tehát kövesse e részben az országban már is számtalan fényes példákat, hogy a Honti Lapok jeles munkatársának nem szlávul hanem igazán magyarul hangzó nevével más alkalommal a cikkek fölébe Szondi és Pálffy nevek mellé magyar szívvvel írassuk.

Pongrácz Lajos.

tal az értelmi képességet mások is méltányolták s az mindenkinél jól esett, hogy a megye fiai között találkozik olyan, a ki a sajtó útján bizonyítja be munkásságát s politikai tanulmányait.

Évek multak, az ország meggyőződött arról, hogy Széchenyi a haza legnagyobb fia, ki örökdiességű tettekkel írta be nevét a történet lapjaira.

Pongrácz Lajost a későbbi években nagyon bántotta az, hogy ő egykor szembe mert szállni a nagyok legnagyobbikával s többször említé, hogy nyilvános közéletéből az egyetlen tettét szeretné kitörölni.

S azt hisszük ugy engesztelte ki Széchenyi nagy szellemét, hogy az ellene írt röpíratát megsemmisítette. Mert mi legalább könyvtárában nem láttunk abból egyetlen egy példányt sem soha.

Írói munkássága.

Pongrácz Lajos oly termékeny és hasznos írói munkásságot fejtett ki, hogy e pillanatban csak önálló alakban megjelent munkáit sorolhatjuk föl. Önálló művei:

- Érzemények.* Pest. 1838.
- Kárpát-uti zengemények.* Buda. 1838.
- Honti Literatúra Füzér.* Buda. 1840. (két füzet.)
- Versék.* Pest. 1845.
- Magyar uti képek.* Pest. 1846.
- A „Kelet népe” — *felnyitotta szemét egy nyugotfnak.* Pest. 1842. (Heckenast Gusztáv kiadása)
- Honti Krónika.* Pest. 1848. (Egyes szám.)
- Esztergomi Ujság.* 1863. Első évfolyam.
- Szózat a Szondi emlék ügyében.* Esztergom. 1868.
- Egy el nem mondott beszéd.* B.-Gyarmat. 1869.
- Roesel Borbála.* Tört. beszély. 1883. (A „Selmeebányai Híradó” kiadása.)
- Szondi Album.* Esztergom. 1885.
- Szondi Album.* Új bővített kiadás. Ipolyság. 1886.
- Vázlata a hontmegyei kaszinó 50 éves történetének.* Bpest. 1886.
- Kivonatok Hontmegye 1848-9-ik és 1860-ik évi jegyzőkönyveiből.* Selmeebánya és Ipolyság 1890. és 1891. (Két kötet.)
- Epigram-Koszoru.* Bpest. 1893.
- Mult időkől.* (Elbeszélések.) Bpest. 1897.
- Szemelvények egy régi vármegyei táblabírónak hátrahagyott dolgozataiból.* Bpest. 1898.

A hétről.

— **A király születésnapja.** Holnap e hó 18-án a király születésnapja alkalmából a r. kat. plebánia templomban d. e. 10 órakor ünnepi istentisztelet lesz, melyen a megyei tisztikar C z i b u l y a László alispán -- a többi hatóságok pedig illető főnökeik vezetése alatt vesznek részt.

— **Elmaradt fogadónap.** Horváth Béla főispán tegnap akadályozva volt, hogy székvárosába jöjjön, és szokott fogadónapján hallgassa meg a nála jelentkező kérelmezőket. Ugyancsak a jövő hét szerdáján sem jön hozzánk, így *jövő héten sem tart fogadónapot.*

— **A törvénykezés köréből.** Helmbacher Nándor kir. törvényszéki elnök e hó 20-án kezdi meg szabadságát. Ugyanakkor megyen hat heti szabadságra *Kecskeméthy Géza* ipolysági kir. járásbíró is. *Szecsényi Kajetán* és *Muraközy Gyula* kir. törvényszéki bírák szabadságukról e hó 20-án érkeznek haza.

— **Füldözöink.** *Ozv Pongrácz* Sándorné altábornagyné *Gabika* leányával és *Pongrácz István* nyugalmazott es. és kir. tábornok Pöstyében üdülnek ez idő szerint. *Berkó István* Radegundból pénteken érkezett haza.

— **Uj nagybériő.** *Rázga Ernő* bars-megyei földbirtokos, 15 évre bérbe vette *Majláth György* gróf kiskéri 800 holdas birtokát 10000 ft évi bérösszegért. *Rázga Ernő* Kis-Kőren is fog lakni.

— **Kulturregyletünk közgyűlése.** A „*Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület*” 1899. évi augusztus hó 29-én délelőt 10 órakor, Trencsén szab kir. városban tartja meg XVII. évi rendes közgyűlést melynek tárgysorozata a következő: 1. elnöki megnyitó beszéd Tartja: *Thuróczy Vilmos* elnök, es. és kir. kamarás Nyitra vármegye főispánja. 3. Dr. *Janits Imre*, orsz. képviselő, ügyvivő alelnök beszéde 3. Az ügyvezetőség évi jelentése az egyesület tevékenységéről és az erre vonatkozó határozati javaslatok. 4. Az alapszabályok módosítása. 5. Az egyesület titkár lemondása és a titkári állásnak választás utján való betöltése. 6. A jövő évi közgyűlés helyének meghatározása. A közgyűlést megelőzőleg 1899. évi augusztus 28-án délután 6 órakor a központi igazgató választmány tart ülést, a közgyűlési tárgyak előzetes tárgyalása végett.

— **Hangverseny Nagymaroson.** Szombaton este Nagymaroson a Koronavendéglő dísztermében színelőadással egybekötött hangverseny volt a melyen az ott nyaraló budapesti közönség nagy számmal vett rész A program első száma fölolvadás volt, amelyet *Pocok Sándor* tartott „Szecesszió Nagymaroson” címmel. *Kiss Klára* kisasszony, a Zeneakadémiának egy bájos, kedves hangú növendéke adta elő *Rubinsteinnak* „A könny” és *Jensennek* „Balzamos szellő” című dalait, nagy sikert aratva első debutjével. A két dalt meg is kellett toldania magyar népdalok éneklésével. A műsor utolsó pontja „A leánygimnázium” című „eredeti” operette volt amelyben a Nagymaroson nyaraló szép leányok egész serege működött közre *Kovács Mihály* és *Sántha Antallal* Az előbbi *Fábián* tanárt, utóbbi *László* iskolaszolga szerepét játszva. A hangverseny igen szép összeget juttatott a szünidei gyermektelep-egyesületnek. A hangverseny rendezése és sikere *Kovács Mihálynak*, a Népszínház művészenek érdeme.

— **Az új ötkoronások.** Az új koronás bankjegyekkel egyidejűleg hozzák majd forgalomba az új ezüst ötkoronásokat. Ezek is — a forintosokhoz hasonlóan — 0.900 finomságuk, de valamivel nagyobbak lesznek, mint a forintosok; az ötfrankos nagyságát ellenben nem érik el. Egy kilogramm ezüstöntvényből 42% darab egyenkint 24 gramm súlyú ötkoronások fognak verni. Az ötkoronás 21.6 gramm színezüstöt fog tartalmazni, míg öt darab egykoronás összesen csak 20.875 gramm színezüstöt tartalmaz. Tehát egy ötkoronásban 0.725 grammal több a színezüst, mint öt egykoronásban; szóval

az ötkoronás érem minden koronájának külön-külön mintegy 3.48 fillérrel nagyobb lesz a belértéke. Magán forgalomban mindenki köteles 250 korona összegeig elfogadni az ötkoronásokat. Egyelőre 64 millió forint értékben hozzák forgalomba ez új váltópénzt, még pedig esik ebből az összegből 29.2 millió Magyarországra és 44.8 millió Ausztriára.

A Búr patak szabályozása.

Vármegyénk egyik igen népes és intenzív gazdálkodás utján mivel völgyét; a Búr patak völgyét, — mely hosszu idők óta állandóan vízzel van borítva oly annyira, hogy a völgy ölében fekvő rétek már-már közel állanak a teljes elmocásosodáshoz, és amely völgy Kálna- és Tegzes-Borfő községekből kiindulva végig vonul Bori, Szántó, Magyarad, Deménd, Százd községek határain és Szete község beltelkeinél egyesül az Ipoly völgyével — az érdekeltség igen nagy többsége szabályozni óhajtja. — E végből a kulturmérnökség által nagy szakértelemmel elkészített műszaki tervezet alapján az érdekeltség társulattá alakult. amikor is elnökké: *Somogyi László*, magyaradi, alelnök igazgatóvá *Toldy Zsigmond*, deméndi és felsőzsemeri, választmányi tagokká: *Lestár Albert* bori, *Konkoly Thege Sándor* országyűlési képviselő szántói, *Winkler József* deméndi, *Szabadhegyi Zoltán* es. és kir. kamarás deméndi, *Wilcsék Frigyes* gróf százdi és felsőzsemerédi, *Skadra József* sz. tei földbirtokos és *Rožsnyai János* százdi ág. hitv. evang. lelkész választattak meg. — A tervezett szabályozás mintegy 20 kilom. hosszú szakaszon, körülbelül 30000 frtnyi tervezett költséggel szándékolatik foganatosítani; az érdekeltségbe vont terület 1000 kat. holdon felül van.

Örvendetes eseménynek kell a fenti hírt vennünk egyrészt azért, hogy az érdekeltség saját jól felfogott érdekének szem előtt tartása mellett, — nemzetgazdasági és a belterjes gazdálkodás szempontjából csakis követésre méltó példát nyújtó akkor, amikor egy hosszú idők óta parlagon heverő, hasznot nem hozó, különben jó minőségű területet a kulturának megment; de örvendetes másrészt azért is, mert ezen eseményt, mint a vármegyénk területén keresztül húzódó Ipoly folyó és számos mellékvízei közel jövőben eszékölendő szabályozásának előhírnökéül kell tekintenünk, amely vízfolyások gazdaközönségünknek hosszú idők óta már oly tetemes kárt okoztak és okoznak, hogy azoknak rendbehozatala és szabályozása már teljesen megérett; különösen akkor, mikor annak sikerét hatóságaink mindenkor előmozdítani és biztosítani igyekezzenek.

A szerkesztő levelezései.

- Sz. Aladár* Budapest. „Elveszett, elszaladt” ... igen, a papirkosárba.
- II Jolán.* A Mese megérkezett, legközelebb jön. Közreműködését ezután is szívesen vesszük. A lap meggy.
- Márta csillaga.* Nyelvezete sok helyütt kezdetleges, befejezése együgyű. Olvasson sokat, és írjon egyelőre asztalfiókja számára.

Ipolysági piaci árak.

(1899. augusztus 17)

Buza mm.	7.60—7.80
Rozs	6.—6.20
Arpa	6.00—7.00
Zab	5.00—6.00
Burgonya	2.00—2.20
Széna	1.80—2.—
Szalma	0.80—1.00
Kukorica	5.40—5.50
Bükköny	0.00—0.00

HIRDETÉSEK.

355. 1899. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ipolysági kir. jbiróság 1898. évi V. 559 és 560. számú végzése következtében Dr. Horváth Gyula ügyvéd által képviselt Misoga Sándor javára — Vettstein Jenő ellen I. 411 frt 40 kr. II. 243 frt 40 kr s jár. erejéig 1898. évi november hó 11-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1530 frtra becsült gabona, szalma és gépekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatulak.

Mely árverésnek az ipolysági kir. jbiróság V. 559/4 1898. sz. végzése folytán I. 411 frt 40 kr., II. 243 frt 40 kr. tőkekövetelés és járulékaiból még hátrálékos követelés erejéig Alsó-Bakához tartozó „Berjanka” pusztán leendő eszközzésére 1899. évi szeptember hó 9-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek bocsáron alól is elfognak adatni. A folyó hó 1-éről fenti szám alatt hűzagosan kiadott ár. hirdetmény ezennel visszavonatik s csupán a jelen hirdetmény érvényes.

Ipolyságon, 1899. évi augusztus hó 11-én.

Balg Mór

kir. bir. végrehajtó.

714. 1899. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. tc. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ipolysági kir. járásbiróság 1899. évi V. 357. sz. végzése következtében Dr. Goldstüker Márk ügyvéd által képviselt a selmeci ker. és hitelintézet javára Thuránszky Béla ellen 349 frt 15 kr s jár. erejéig 1899. évi június hó 16-an fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 450. frtra becsült lovak, kocsi, tehén. és szerszámból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatulak.

Mely árverésnek az ipolysági kir. jbiróság V. 357. 1899. sz. végzése folytán 349 frt tőkekövetelés ennek 1899. évi január hó 4 napjától járó 6 % kamatai és eddig összesen 45 frt 99 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Tompán leendő eszközzésére 1899. évi szeptember hó 2 napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tc 107 és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek bocsáron alól is elfognak adatni.

Ipolyság, 1899. évi augusztus 1 napján.

Balg Mór.

kir. bir. végrehajtó.

Gyermekek teljes ellátásban elfogadtatnak egy keresztény családnál, a polgári leányiskola közelében. Cim a kiadóhivatalban.

Eladó

a Kossuth utcában a 211. számú ház, mely többrendbeli lakásból, 2 kert 2 magtár, istálló és mellék-helyiségekből áll. — Megkeresések a tulajdonos Papp Abrahám állami állatorvoshoz Makóra (Csanád megye) kéretnek. 1-4

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzeséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, továbbá járgány-cséplőgépek, lóheré-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill”
legjobb sorvetőgépek, szecsakavágók, répvágók, kukorice-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kiadásra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Szegedi Mezőgazdasági Kiállítási Sorsjegyek.
Főnyeremény: 50.000 korona értékben
és több, kisebb nagyobb nyeremény, összesen
1006 nyeremény 100.000 korona értékben.
Egy sorsjegy ára 20 krajcár.

Az összes nyereményeket kívánatra 20% levonással azonnal készpénzben beváltja Budapesten: a „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság, V., Dorottya-utca 8., vagy Szegeden: a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank.

Ezen pénzüzetek a nyerő kívánságára készek az 50.000 korona értékű főnyereményt egy hasonértékű szegedi mintaszerűen berendezett tanyai gazdasággal is becsereálni.

Huzás Szegeden, a kiállítás utolsó napján 1899. szept. 10-én este 6 órakor.

Sorsjegyek kaphatók bank- és váltóüzletekben, az összes dohányzósdékben és egyéb elárúsító helyeken.

Viszontelárusítók forduljanak a kiállítást rendező

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségéhez,
Budapest, IX., Üllői-ut 25., Köztelek.